

IV TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 5Mo 18:15-20)

Lugemine viiendast Moosese raamatust:

Neil päevil ütles Mooses rahvale: Issand, sinu Jumal, laseb tõusta sinu keskelt, su vendade hulgast, prohveti, kes on minu sarnane ja keda te peate kuulama. Sest seda sa ju palusidki kogunemispäeval Hoorebi mäe juures, kui sa ütlesid: ma ei suuda enam kuulata Issanda, oma Jumala, kõuehäält ega vaadata kauem seda suurt tuld, ilma et ma sureksin.

Siis ütles ta mulle: See on hea, mis nad on rääkinud. Ma lasen tõusta neile ühel prohvetil nende vendade hulgast, niisuguse nagu sina, ja ma panen tema suhu oma sõnad, ning ta räägib neile kõik, mida mina tal käsin rääkida. Ja kes ei kuula minu sõnu, mida ta räägib minu nimel, selle käest nõuan mina ise aru. Aga kui prohvet räägib midagi suurustades minu nimel, mida mina tal ei ole käskinud rääkida, või kui ta räägib midagi teiste jumalate nimel, siis peab see prohvet surema.

See on Jumala Sõna

(Vastulaul Ps 95:1-2.6-7c.7d-9 R.7d.8a)

R: Kui te kuulete Issanda häält, ärge paadutage oma südant.

Tulgem, hõisakem Issanda ees,
rõkakem rõõmust oma päästekalju poole!

Tulgem tema palge ette tänamisega,
laulgem temale kiituselaule.

R:

Tulgem, kummardagem ja põlvitagem,
heitkem silmili Issanda, oma Looja palge ette,
sest tema on meie Jumal, ja meie tema karjamaa rahvas,
tema lambad, keda ta juhib oma parema käega.

R:

Täna, kui te kuulete tema häält, ärge paadutage oma südant,
nii nagu Meribas, nõnda kui Massa päeval kõrbes.

Seal teie esiisad kiusasid mind ja panid mind proovile,
kuigi nad olid näinud minu vägevaid tegusid.

R:

(Teine lugemine 1Ko 7:32-35)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, ma tahaksin, et teie südamel ei oleks muresid. Mees, kes pole abielus, hoolitseb selle eest, mis Issandale kuulub: kuidas ta saaks olla Issandale meelepärane. Aga naisemees hoolitseb selle eest, mis sellesse maailma kuulub, et ta saaks olla oma naisele meele järgi. Nii on ta kaheks jaotatud. Ja naine, kes pole abielus, ehk neitsi, hoolitseb selle eest, mis kuulub Issandale, et ta võiks olla püha nii ihu kui vaimu poolest. Aga abielunaine hoolitseb selle eest, mis sellesse maailma kuulub, et ta saaks olla oma mehele meele järgi. Seda räägin ma teie eneste hüveks, mitte et tahaksin panna teile ikke kaela ümber, vaid et te elaksite mõistlikult ja võiksite Jumalat takistamata teenida.

See on Jumala sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 4:16)

Halleluuja. Rahvas, kes elas pimeduses, sai näha suurt valgust, neile, kes elasid surmavarju orus, koitis valgus. Halleluuja

(Evangeelium Mk 1:21-28)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist

Kui Jeesus oli oma jüngritega Kapernaumas, läks ta hingamispäeval sünagoogi ning õpetas. Ja inimesed olid hämmastuses tema õpetusest, sest ta õpetas nii, nagu oleks tal Jumalalt meelevald, mitte nõnda kui kirjatundjad.

Samal ajal oli sünagoogis mees, kellel oli kuri vaim, ja kes karjus: “Mis meil on sinuga tegemist, Jeesus Naatsaretist! Kas sa oled tulnud meid hävitama? Ma tean, kes sa oled, sa oled Jumala Püha.” Siis Jeesus sõitles teda ja ütles: “Ole vait, ja mine temast välja!” Ja kuri vaim raputas meest ja läks temast välja valju häälega karjudes. Aga kõik olid kohkunud ja küsisid üksteiselt: “Mida see peab tähendama? Kas tal on meelevald uut õpetust kuulutada? Ta käsutab isegi kurje vaime, ja need kuulavad tema sõna.” Nii levis kuuldus temast kiiresti kogu Galileamaal.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kui meil läheb midagi korda, siis oleme selle eest tänulikud Jumalale, või kui pääseme üle noatera õnnetusest, siis täname selle eest oma kaitseinglit. Aga kuidas jääb kurjade vaimudega? Tegelikult võiksid kurjad vaimud meile ju kogu aeg kahju teha, nii et kui nad seda hetkel ei tee, siis... kas tuleks meil neid selle eest tänada?

Nojah, aga kurjad vaimud on ju kurjad, äkki ei saa nad tänamisest aru ja neile meeldiks võibolla hoopis, et me neid neaksime? Kuid siis on jälle häda: needmise puhul võivad nad arvata, et ka meile meeldib needuse all olla, seega järgmine kord me siis õnnetusest enam ei pääse... Kõige targem tundub siiski demonid rahule jätta ning paluda Jumalat, kes meid on loonud, ja tänada tema ingleid nende abi eest.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, mida see üldse tähendab, kui öeldakse, et inimene on kurjast vaimust vaevatud? Piibel pandi paraku kirja nii kaugetel aegadel, et meditsiin ja inimpsüühika tundmine olid siis veel üsna algelised. Kuid mõningate tunnuste järgi võime ikkagi aimata, kes olid need inimesed, kelle kohta arvati, et neisse on seestunud paha vaim.

Juba sõna “seestumine” ise viitab olukorrale, kus justkui keegi teine on inimese enda omanduseks kuulutanud, piltlikult öeldes istub tema sees või peal, võtab temalt tahte ja sunnib oma ohvrit astuma üle terve mõistuse piiride. Välisel vaatlusel võib see tõepoolest niimoodi tunduda, kuid arvestades inimese seesmiste kaitsemehhanismidega võime neid olukordi seletada ka veidi teisest vaatenurgast.

Näiteks kui inimesel on nälg, siis annab tema organism talle sellest järjest teravamalt teada. Seepeale võiks ju ka öelda, et “temasse on seestunud näljadeemon”, kes sunnib teda toitu otsima, näljasurma vältimiseks isegi vargile minema, toidu pärast vägivalda kasutama või muul viisil oma moraalsetest põhimõtetest üle astuma. Samuti kui inimene saab tulest kõrvetada, siis võiks väita, et “see on tuledeemon”, kes sunnib ta otsekohe eemale põrkuma ja redutab valutava põletushaava näol tema keha küljes veel pikka aega. Kas seisame igas sarnases olukorras äkki vastamisi ülivõimsate deemonitega, kes paraku enamasti saavad ka oma tahtmise? Oh õudust! ... Või peame siiski leppima igavama seletusega, et meie keha lihtsalt toimib ja mõjutab meid loomulike, ellujäämiseks vajalike instinktide kaudu.

Aga see pole veel kõik! Lisaks tunneme veel palju teisigi, väiksemaid ja kavalamaid deemoneid. Nad tulevad inimese sisse sõltuvuste näol nii väljaspoolt seestuvatest mõnuainetest, kui ka nendest narkootikumidest, mida keha on suuteline ise tootma. Tunneme ju kindlasti ahelsuitsetajaid või

veipijaid, kes on korduvalt, kuid edutult püüdnud oma tungist lahti saada; oleme näinud joodikuid, kes pohmeluses töötavad pisarsilmil ja pühalikult “mitte kunagi mitte ühtegi tilka enam võtta” – aga õhtuks on nad jälle purjus. Samuti tekitavad mõnedes inimestes joovastust kõikvõimalikud ekstreemsed tegevused, nagu näiteks kihutamine auto või mootorrattaga, ülipikamaajooksmine või kõrgalpinism. Viimastel aastatel on vast kõige igapäevasemaks näiteks enamikule lapsevanematelegi tuntud nn ekraani- ehk nutisõltuvus, mille võõrutusnähud võivad tõesti välja näha lausa demonlikud.

Võibolla aga sarnanevad piiblis kirjeldatud seestumised ennekõike nende inimeste käitumisega, keda kiusab “tähelepanuvajaduse demon”. Kui keegi midagi hästi oskab, siis on tal lihtsam teistelt tunnustust saada – on ta siis muusik, sportlane, teadlane või muul viisil andekas. Kui aga tähelepanuvajadus on suur, kuid õnnetuseks mingeid andeid ette näidata ei ole, siis saab tähelepanu ka huligaansuse või lausa puhta hullusega. Pühakirjast selgub ju samuti, et seestunud, keda Jeesus terveks tegi, olid ümbruskonnas tuntud ja kardetud, ning said nüüd veelkord tähelepanu selle kaudu, et Jeesus ise nendega tegeles. Veel tagantjärele kutsusid nad kahtlemata kaua esile imestust, muutusid kohalikeks kuulsusteks, ning mõnigi neist sai oma loo lausa piiblis kirja, tulevastele põlvvedele lugeda.

Armsad õed ja vennad, torkab silma, et piibli veergudel kirjeldatud seestunud ei olnud eriti ohtlikud. Tänapäevalgi ei ole see teisiti – on ju kogu internet täis inimesi, kes leiutavad kõikvõimalikke hullusi, et saada klikke, et teised neid vaataksid. Aga üks seik räägib siiski nende aastatuhandetetaguste influentserite ja tiktokkerite kasuks: nemad ei võtnud Jeesust kinni, ei mõistnud teda surma ega löönud risti. Tõelistest, sõna otseses mõttest kurjadest vaimudest, kes olid tolle ajastu rahvajuhid oma valdusse haaranud, sai Jeesus jagu alles surnuist üles tõustes.

Mida on meil sellest õppida? Kuigi ei saa täielikult välistada, et võime ka tänapäeval kohata evangeeliumis kirjeldatud seestunute sarnaseid, on selle tõenäosus siiski üsna väike. Pigem on oluline õppida ära tundma, kus on tegemist lihtsalt inimese tähelepanuvajaduse ja psüühikahäirega, või kus seisame silmitsi juba tõelise inimliku kurjusega, milleks ei ole tal saatana abi võibolla niiväga vajagi. Amen.